

Til organisationer, myndigheder m.fl.,
jf. vedlagte oversigt

Landbrug
Ref. AMM
Den 28. januar 2019

Udkast til ny bekendtgørelse om kriterier for vurdering af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering

./.

Vedlagt følger et udkast til ny bekendtgørelse om kriterier for vurdering af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering, som sammen med bekendtgørelsen om tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering (som udstedes af Fiskeristyrelsen) udgør det juridisk/administrative grundlag for tilskudsordningen til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering.

Tilskudsordningen, der har eksisteret siden 2013, har til formål at bidrage til genopretning af gydepladser og passager for fisk og at forbedre forholdene for flora og fauna i øvrigt for at sikre det fastlagte miljømål i konkrete vandområder. Vandløbsrestaureringsindsatsen fremgår af bekendtgørelsen om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter (nr. 1521 af 15. december 2017) og miljømål fremgår bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster (nr. 1522 af 15. december 2017).

Der foreslås følgende ændringer i kriteriebekendtgørelsen (fremhævet med gult i udkastet):

1. § 3, som i den gældende bekendtgørelse er § 2, stk. 2, er præciseret, idet bestemmelsen jævnligt har givet anledning til tvivl.
2. EU's Revisionsret har i forbindelse med revision af et vandløbsrestaureringsprojekt afgjort, at en kommunal egenfinansiering skal medtages i vurderingen af projekternes omkostningseffektivitet. Dette er derfor præciseret i § 4, stk. 2, § 7, stk. 1, nr. 3 og § 10.
3. Der er tilføjet et nyt kriterium i § 7, st. 1, nr. 2, om, at projektet skal bidrage tilstrækkeligt til opfyldelse af formålet med vandløbsrestaureringen.
4. Bilaget med vejledende referenceværdier for vurdering af omkostningseffektivitet er ændret.

Herudover foreslås følgende ændring i § 7, stk. 1, nr. 9: 'vandløbets bundbredde' ændres til 'vandløbets bredde'. 'Vandløbsforekomster' er ændret til 'vandområder'

Øvrige bestemmelser er uændrede.

Vedr. § 3: Bestemmelsen regulerer, hvad ansøgninger kan og skal indeholde i

forhold til vandområdeafgrænsningen i bekendtgørelse om indsatsprogrammer i vandområdedistrikter. Hovedreglen er, at en ansøgning skal indeholde alle restaureringer i et vandområde, og at der kun kan søges om tilskud til ét vandområde pr. ansøgning. Et vandområde kan dog deles i to strækninger, hvis vandområdet dækker en samlet strækning på mere end 10 km eller strækker sig over flere kommuner, eller hvis vandområdet indeholder fjernelse af spærringer ved dambrug, vandkraftværker og vandmøller. Der er tilføjet en ny mulighed for at sammenlægge vandområder, der fysisk støder op til hinanden og søge dem samlet. Det er ved udformningen af bestemmelsen tilstræbt at tydeliggøre disse krav til kommunernes ansøgninger og mulighederne for at fravige kravene.

Vedr. kommunal egenfinansiering: Den Europæiske Revisionsret har i forbindelse en revision afgjort, at en kommunal egenfinansiering skal indgå i vurderingen af omkostningseffektiviteten. Dette er nu præciseret i følgende bestemmelser: § 4, stk. 2, § 7, stk. 1, nr. 3, og § 10.

Vedr. nyt kriterium i § 7, stk. 1, nr. 2: Der har i enkelte sager været søgt om tilskud til projekter, der vurderes ikke at kunne give målopfyldelse, selv om de umiddelbart lever op til de øvrige kriterier. Kriteriet skal sikre et grundlag for at indstille sådanne projekter til afslag.

Vedr. ændring af bilaget med vejledende referenceværdier: Bilaget, der lægges til grund ved vurdering af projekternes omkostningseffektivitet, er ændret. Samlet set er der tale om en forhøjelse på i gennemsnit 1/3. Referenceværdierne er især hævet for de mindre vandløbsstrækninger og mindre restaureringstyper, som generelt har været svære at gennemføre omkostningseffektivt. For de mindre vandløb er referenceværdien for forundersøgelser hævet til 15 % af den samlede projektkomkostning, da det vurderes, at mange projekter vil kunne gennemføres, hvis de blev forundersøgt. Ændringen af referenceværdierne har baggrund i afslag på konkrete projektansøgninger, grundet for høje priser. Det har vist sig, at de nuværende referenceværdier hæmmer fremdriften under ordningen, hvorfor ændringen skal bidrage til at understøtte fremdrift i vandløbsrestaureringsindsatsen.

Evt. bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet bedes senest den 18. februar 2019 sendt til mfvm@mfvm.dk med kopi til amm@mfvm.dk med angivelse af j.nr. 2018-11783.

Det bemærkes, at hørings svar fra andre end statslige myndigheder offentliggøres på Høringsportalen, og at man ved at afgive hørings svar samtykker til offentliggørelse, herunder af afsenders navn og mailadresse.

Med venlig hilsen

Ann Merete Mortensen
Specialkonsulent/Landbrug
amm@mfvm.dk

Januar 2019

UDKAST

Bekendtgørelse om kriterier for vurdering af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering

I medfør af § 37, stk. 5, i lov om vandløb, jf. lovebekendtgørelse nr. 127 af 26. januar 2017, fastsættes:

§ 1. Bekendtgørelsen fastsætter regler om Miljøstyrelsens vurdering, prioritering og indstilling af ansøgninger om tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering, omfattet af regler om miljømål og om indsatsprogrammer.

Stk. 2. Formålet med kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering er at bidrage til genopretning af gydepladser og passager for fisk og at forbedre forholdene for flora og fauna i øvrigt for omkostningseffektivt at sikre det fastlagte miljømål i konkrete vandområder.

§ 2. Vandløbsrestaurering inddeles i denne bekendtgørelse i følgende kategorier:

- 1) Mindre strækningsbaserede restaureringer:
 - a) Udlægning af groft materiale.
 - b) Udlægning af groft materiale og træplantning.
 - c) Udskiftning af bundmateriale.
 - d) Hævning af vandløbsbund uden genslyngning.
 - e) Plantning af træer langs vandløb.
- 2) Større strækningsbaserede restaureringer:
 - a) Genslyngning.
 - b) Åbning af rørlagte strækninger med hævning af bund og udlægning af groft materiale eller åbning af rørlagte strækninger med hævning af bund og genslyngning.
 - c) Åbning af rørlagte strækninger uden hverken genslyngning eller hævning af bund, men med udlægning af groft materiale.
- 3) Punktbaserede restaureringer:
 - a) Fjernelse af fysiske spærringer.
 - b) Sandfang.
 - c) Okkerrensingsanlæg.

§ 3. Et projekt vedrørende vandløbsrestaurering består af et antal strækningsbaserede og/eller punktbaserede restaureringer, fastlagt som konkrete supplerende foranstaltninger for et vandområde, der er omfattet af bekendtgørelsen om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Stk. 2. En ansøgning om tilskud til forundersøgelser eller gennemførelse af et projekt vedrørende vandløbsrestaurering skal indeholde alle vandløbsrestaureringer tilknyttet et vandområde.

Stk. 3. Der kan kun søges om tilskud til ét vandområde pr. ansøgning, jf. dog stk. 5.

Stk. 4. Et vandområde kan deles i to strækninger, hvis vandområdet dækker en samlet vandløbsstrækning på mere end 10 km, hvis vandområdet strækker sig over flere kommuner, eller hvis vandområdet indeholder fjernelse af spærringer ved dambrug, vandkraftværker, vandmøller el.lign.

Stk. 5. Vandområder, der fysisk støder op til hinanden, kan sammenlægges og søges samlet.

§ 4. Ved vejledende referenceværdier forstås erfaringstal for en gennemsnitlig omkostning pr. km vandløb for strækingsbaserede restaureringer, gennemsnitlig stykpris for sandfang og okkerrensingsanlæg, samt gennemsnitlig pris pr. km opstrøms strækning for fysiske spærringer.

Stk.2. De vejledende referenceværdier fremgår af bilag 1 og anvendes som udgangspunkt for en vurdering af omkostningseffektiviteten pr. forundersøgelse, jf. § 6, og pr. projekt, jf. § 7. **En eventuel kommunal egenfinansiering indgår i vurderingen af omkostningseffektiviteten.**

§ 5. Bekendtgørelsen omfatter alene kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering, hvortil der søges om tilskud efter bekendtgørelse om tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering.

Vurdering og prioritering af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering

§ 6. Ved Miljøstyrelsens vurdering af ansøgninger om tilskud til forundersøgelse af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering gælder følgende kriterier:

- 1) Ansøgningen om tilskud til forundersøgelse vedrører vandløbsrestaureringer inden for et vandområde, fastlagt i bekendtgørelsen om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, udstedt med hjemmel i lov om vandplanlægning.
- 2) Forundersøgelsen er omkostningseffektiv. Et ansøgt beløb på mere end 1,5 gange referenceværdien for vandområdet anses ikke for omkostningseffektiv, jf. dog stk. 2.
- 3) Forundersøgelsen skal gøre det muligt at vurdere, om en gennemførelse af projektet vil opfylde de i § 7 nævnte kriterier.
- 4) Forundersøgelsen skal indeholde en oversigt over, hvilke regler gennemførelsen af projektet er omfattet af, og en vurdering af muligheden for at opnå de nødvendige myndighedstilladelser.

Stk. 2. En forundersøgelse af et projekt vedrørende vandløbsrestaurering med et ansøgt beløb på mere end 1,5 gange den vejledende referenceværdi kan efter en konkret vurdering anses som omkostningseffektiv i følgende tilfælde:

- 1) Det projekt, der forundersøges, vedrører fjernelse af spærring ved et dambrug, som nedlægges efter frivillig aftale mellem kommunen og dambruget, og hvor kommunen tidligere har fået tilsagn om tilskud efter en statslig tilskudsordning til opkøb af retten til opstemning af vandløbet.
- 2) En gennemførelse af det projekt, der forundersøges, vil have betydelig effekt i forhold til formålet med vandløbsrestaureringen, jf. § 1, stk. 2.

§ 7. Ved Miljøstyrelsens vurdering af ansøgninger om tilskud til gennemførelse af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering gælder følgende kriterier:

- 1) Projektet vedrører vandløbsrestaureringer inden for et vandområde, fastlagt i bekendtgørelsen om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.
- 2) **Projektet bidrager tilstrækkeligt til opfyldelse af formålet, jf. § 1, stk. 2.**
- 3) Projektet er omkostningseffektivt. Et ansøgt beløb **og en eventuel egenfinansiering** på samlet mere end 1,5 gange referenceværdien for vandområdet anses ikke for omkostningseffektivt, jf. dog stk. 2.
- 4) Ved udlægning af groft materiale og udskiftning af bundmateriale skal materialet bestå af naturligt bundsubstrat som grus, gydegrus, sten og dødt ved.
- 5) Ved hævning af vandløbsbunden uden genslyngning skal vandløbsbunden hæves, således at vandløbet ligger tættere på terrænet. Stk. 1, nr. 4, finder tilsvarende anvendelse.

- 6) Ved åbning af rørlagte strækninger uden hverken hævning af bund eller genslyngning eller åbning af rørlagte strækninger med hævning af bund og med udlæg af groft materiale må brinkanlæg ikke være stejlere end 1:1,5. Faldet på strækningen skal være mindst 1 ‰ og højst 10 ‰. Stk. 1, nr. 4, nr.5 og nr. 9 finder tilsvarende anvendelse.
- 7) Ved åbning af rørlagte strækninger uden hverken hævning af bund eller genslyngning, men med udlægning af groft materiale, må brinkanlæg ikke være stejlere end 1:1,5. Faldet på strækningen skal være mindst 1 ‰ og højst 10 ‰. Stk. 1, nr. 4, finder tilsvarende anvendelse.
- 8) Ved plantning af træer langt vandløb skal træerne plantes under kronekanten på brinken. Træerne skal være hjemmehørende, løvfældende arter, og de skal plantes i grupper.
- 9) Ved genslyngning skal vandløbet genslynges med en meanderlængde på mellem 10 og 14 gange vandløbets **bredde**. Faldet på vandløbet skal være mindst 1 ‰ og højst 10 ‰ og brinkanlæg må ikke være stejlere end 1:1,5. Stk. 1, nr. 4 finder tilsvarende anvendelse.
- 10) Ved fjernelse af fysiske spærringer må faldet ikke overstige 10 ‰ og brinkanlæg må ikke være stejlere end 1:1,5. Ved etablering af omløbsstryg dimensioneres stryget således, at der opretholdes mindst 50 % af medianminimumsvandføringen i stryget samtidig med, at der ikke må fjernes mere end 50 % af medianminimumsvandføringen fra stryget. Stk. 1, nr. 4, finder tilsvarende anvendelse.
- 11) Ved etablering af sandfang skal størrelsen af sandfanget være tilpasset maksimalvandføringen i vandløbet.
- 12) Ved etablering af okkerrensingsanlæg skal anlægget dimensioneres således, at opholdstiden vil være mindst 10 timer ved middelvandføring.

Stk. 2. Et ansøgt beløb på mere end 1,5 gange den vejledende referenceværdi kan efter en konkret vurdering anses som omkostningseffektiv i følgende tilfælde:

- 1) Projektet omfatter fjernelse af en spærring ved et dambrug, som nedlægges efter frivillig aftale mellem kommunen og dambruget, og hvor kommunen tidligere har fået tilsagn om tilskud efter en statslig tilskudsordning til opkøb af retten til opstemning af vandløbet.
- 2) En gennemførelse af projektet vil have betydelig effekt i forhold til formålet med vandløbsrestaureringen.

Stk. 3. Kriterierne i stk. 1, nr. 6, 7, 9 og 10, 1. pkt., kan fragives under henvisning til konkrete naturmæssige, landskabelige, bygningsmæssige eller kulturhistoriske forhold samt væsentlig infrastruktur.

Stk. 4. Kriterier i stk. 1, nr. 10, 2. pkt., kan fraviges i særlige tilfælde i vandløb med naturlig stor variation i vandføringer over året, når Miljøstyrelsen vurderer, at det er forsvarligt i forhold til at sikre kontinuiteten i det pågældende vandløb, og hvis projektet fortsat sikrer varetagelsen af formålet med kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering, jf. § 1, stk. 2.

§ 8. Ansøgninger om tilskud til forundersøgelse af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering prioriteres efter bedste omkostningseffektivitet og forud for ansøgninger om gennemførelse af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering.

Stk. 2. Ansøgninger om tilskud til gennemførelse af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering prioriteres efter følgende prioriteringskriterier:

- 1) Omkostningseffektivitet.
- 2) Muligheden for, at dambrugserhverv kan videreføres eller omlægges inden for projektområder under hensyn til miljøpåvirkningen.
- 3) Projekter i vandløb, omfattende af nationale handleplaner for truede fiskearter, eller vandløb i Natura 2000-områder, hvor vandløbsfauna indgår i udpegningsgrundlaget.
- 4) Projektets virkning i forhold til forbedrede forhold for fiskebestandene i vandløbet, der medvirker til opnåelse af det konkrete miljømål, der er fastlagt i bekendtgørelsen om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster.

Stk. 3. Der gives point for hvert kriterium i stk. 2. Kriteriet i stik 2, nr. 1, indgår i afvejningen med 40 %. Kriterierne i stk. 2, nr. 2-4, indgår i afvejningen med hver 20 %.

Stk. 4. Såfremt flere ansøgninger opnår samme antal point, prioriteres ansøgningerne efter omkostningseffektivitet.

Indstilling af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering

§ 9. På baggrund af en vurdering af ansøgningerne, jf. § 6 eller § 7, og efter prioritering i henhold til § 8, sender Miljøstyrelsen en indstilling til Fiskeristyrelsen med henblik på, at Fiskeristyrelsen træffer afgørelse om ansøgningerne efter bekendtgørelsen om tilskud til kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering.

Stk. 2. Miljøstyrelsen afgiver indstilling til Fiskeristyrelsen om afslag, hvis ansøgningen ikke overholder reglerne i § 3 eller ikke er tilstrækkeligt oplyst, eller hvis de bevillingsmæssige rammer er opbrugt.

§ 10. På baggrund af en vurdering af ansøgninger om ændring af forundersøgelser eller gennemførelser af projekter, jf. § 6 eller § 7, afgiver Miljøstyrelsen indstilling til Fiskeristyrelsen om ændringen, hvis ændringen vedrører forhold, der er omfattet af denne bekendtgørelse. Hvis ændringen vedrører kommunal egenfinansiering i forbindelse med den fysiske gennemførelse af et projekt, kan et samlet beløb (tilskud og egenfinansiering) på mere end 1,5 gange den vejledende referenceværdi anses som omkostningseffektivt, hvis det vurderes at stå i rimeligt forhold til projektets indhold og effekt.

§ 11. Bekendtgørelsen træder i kraft

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 115 af 16. februar 2018 om kriterier for vurdering af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering ophæves.

Stk. 3. Den i stk. 2 nævnte bekendtgørelse gælder fortsat for projekter, der er under behandling med henblik på indstilling til tilsagn i medfør af bekendtgørelsen.

Miljø- og Fødevareministeriet, den

Jakob Ellemann-Jensen

/Sofus Rex

Bilag 1

Vejledende referenceværdier

Tabeller med vejledende referenceværdier for strækningsbaserede restaureringer:

Vejledende referenceværdier for projekter uden detailprojektering , kr./km vandløbsforekomst			
F: Forundersøgelse E: Etablering			
Vandløbsrestaureringstyper/grupper	Vandløbstypologi		
	Type 1 vandløb Op til 2 meters bredde	Type 2 vandløb Større end 2 og op til 10 meters bredde	Type 3 vandløb Mere end 10 meters bredde
Mindre restaureringer	F: 9.000 kr./km E: 45.000 kr./km	F: 15.000 kr./km E: 75.000 kr./km	F: 23.000 kr./km E: 184.000 kr./km
Større restaureringer	F: 12.000 kr./km E: 60.000 kr./km	F: 30.600 kr./km E: 244.800 kr./km	F: 30.600 kr./km E: 244.800 kr./km
Mindre restaurering i kombination med større restaurering	F: 10.500 kr./km E: 52.500 kr./km	F: 25.500 kr./km E: 204.000 kr./km	Ingen restaureringer med denne kombination

Vejledende referenceværdier for projekter inklusive detailprojektering , kr./km vandløbsforekomst			
F: Forundersøgelse E: Etablering			
Vandløbsrestaureringstyper/grupper	Vandløbstypologi		
	Type 1 vandløb Op til 2 meters bredde	Type 2 vandløb Større end 2 og op til 10 meters bredde	Type 3 vandløb Mere end 10 meters bredde
Mindre restaureringer	F: 15.000 kr./km E: 51.000 kr./km	F: 25.000 kr./km E: 85.000 kr./km	F: 46.000 kr./km E: 207.000 kr./km
Større restaureringer	F: 20.000 kr./km E: 68.000 kr./km	F: 61.200 kr./km E: 275.400 kr./km	F: 61.200 kr./km E: 275.400 kr./km
Mindre restaurering i kombination med større restaurering	F: 17.500 kr./km E: 59.500 kr./km	F: 51.000 kr./km E: 229.500 kr./km	Ingen restaureringer med denne kombination

Tabeller med vejledende referenceværdier for punktbaserede restaureringer

Vejledende referenceværdier for punktbaserede restaureringer uden detailprojektering , kr./styk eller kr./km opstrøms strækning. F: Forundersøgelse E: Etablering			
Vandløbsrestaurerings-typer/grupper	Vandløbstypologi		
	Type 1 vandløb Op til 2 meters bredde	Type 2 vandløb Større end 2 og op til 10 meters bredde	Type 3 vandløb Mere end 10 meters bredde
Sandfang	F: 3.000 kr./styk E: 24.000 kr./styk	F: 6.800 kr./styk E: 54.400 kr./styk	Ingen sandfang i type 3 vandløb
Okkerrensning	F: 75.000 kr./styk E: 600.000 kr./styk	F: 150.000 kr./styk E: 1.200.000 kr./styk	Ingen okkerrensningsanlæg i type 3 vandløb
Fjernelse af fysiske spærringer	F: 8.250 kr./km opstrøms strækning E: 41.250 kr./km opstrøms strækning		

Vejledende referenceværdier for punktbaserede restaureringer inklusive detailprojektering , kr./styk eller kr./km opstrøms strækning. F: Forundersøgelse E: Etablering			
Vandløbsrestaurerings-typer/grupper	Vandløbstypologi		
	Type 1 vandløb Op til 2 meters bredde	Type 2 vandløb Større end 2 og op til 10 meters bredde	Type 3 vandløb Mere end 10 meters bredde
Sandfang	F: 6.000 kr./styk E: 27.000 kr./styk	F: 13.600 kr./styk E: 61.200 kr./styk	Ingen sandfang i type 3 vandløb
Okkerrensning	F: 150.000 kr./styk E: 675.000 kr./styk	F: 300.000 kr./styk E: 1.350.000 kr./styk	Ingen okkerrensningsanlæg i type 3 vandløb
Fjernelse af fysiske spærringer	F: 13.750 kr./km opstrøms strækning E: 46.750 kr./km opstrøms strækning		